

Corine Koole

*Verlaten
vrouwen*

2013 Prometheus Amsterdam

Woord vooraf

Een scheiding is voor veel vrouwen ingrijpender dan een verlies door de dood. Vrouwen die door hun man in de steek gelaten worden, ondergaan hun lot als een bijna levensbedreigende ramp, vallen vaak kilo's af en bivakkeren de eerste paar dagen met hun hoofd onder de dekens, waar ze alleen onder vandaan komen om hun kroost te voeden en naar school te brengen. Ze voelen zich niet alleen tot in het diepste van hun ziel verraden, maar twijfelen ook aan zichzelf. Hoe is het mogelijk dat ze zijn vertrek niet hebben zien aankomen? Hoe hebben ze al die jaren zo goedgegelovig kunnen zijn? En waarom gaf hij geen antwoord die paar keer dat hun intuïtie hun zei dat er iets niet pluis was, de keer dat ze hem op de man af vroegen of hij soms verliefd was op een ander?

Zijn antwoord was altijd een schuchter of stellig uitgesproken 'nee' geweest. Hij verliefd? Ha. Het idee alleen al. Hij had gewoon te hard gewerkt, hij was moe, maar verliefd? Hoe kwam ze erbij. En dan hervatten de vrouwen een tikje beschaamd over hun argwaan hun alledaagse handelingen, geduldig wachtend tot

de donkere bui zou overdrijven, zien ze zwijgend toe hoe hun mannen steeds onbereikbaar worden.

Mannen die op het punt staan hun vrouw te verlaten, ontkennen dat meestal tot op de dag van vertrek. Ineens staan ze met een koffer in de woonkamer en zeggen bijna en passant dat ze gaan. 'Gaan? Wat bedoel je?' roept hun verbijsterde echtgenote. 'Nou, gewoon, ik ga. Ik wil van je weg, en ik heb een ander.' Altijd heeft hij zijn ontrouw ontkend, en nooit blijkt gegeven van enig ongenoegen. Nu gaat hij weg en is het te laat. Alles wat een paar weken eerder nog makkelijk en draaglijk of zelfs leuk leek aan het huwelijk, komt hem van de ene op de andere dag ineens zo afstotend voor dat hij geen uur langer kan blijven. Dat ze een week eerder nog vrolijk de verjaardag van een van de kinderen samen hebben gevierd, of een geslaagde vakantie hadden, doet er niet meer toe. Want wie verliefd is, goed verliefd is, is voor geen enkele rede vatbaar en kan zich niet voorstellen ooit van zijn vrouw te hebben gehouden.

Dit is een verslag van de letterlijke getuigenissen van in de steek gelaten vrouwen. Vrouwen die reageerden op mijn oproep hun verhaal te doen. Ze vertellen van hun wanhoop, maar ook van hun herstel. Dit boek wil lotgenoten een hart onder de riem steken en vrouwen die denken dat hun relatie koek en ei is, waarschuwen. Bedrog is nooit ver weg. Als ik één ding heb geleerd in de vier jaar dat ik maandelijks deze kolom voor *LINDA*. vul, is het wel dat overspel en het

dumpen van echtgenotes in alle kringen voorkomen en het meest in de jarenzeventigwijken van middelgrote steden. Vaak gaan de mannen ervandoor met een collega die net zo tegen hen opkijkt als hun vrouw vroeger. Elke vrouw in een buitenwijk met een werkende man loopt dus een aanzienlijke kans op een dag in de steek gelaten te worden.

Bedrog is als een sluipmoordenaar. Veel mannen gaan de confrontatie uit de weg. Mannen zijn lafbekken en daarover zijn de in de steek gelaten vrouwen nog het meest verontwaardigd. Want zelfs de meest traditionele echtgenote begrijpt best dat niet elk huwelijk eeuwig kan zijn. Maar niemand snapt waarom een man niet gewoon zijn mond kan opendoen als hem iets dwarszit, zodat het gevaar misschien nog op tijd kan worden afgewend en het huwelijk nog 'een kans krijgt'.

Vrouwen, wees gewaarschuwd. Leer de signalen herkennen voor het te laat is. Maar weet ook dat alle vrouwen uiteindelijk hun verlies na een paar jaar weer gelouterd te boven komen. Een illusie armer, maar een ervaring rijker en meestal beter bij machte om voor zichzelf op te komen.

Corine Koole, maart 2013

Met heel veel dank aan Linda de Mol, Jildou van der Bijl, Margot Jamnisek, Els Rozenbroek, Paola Reinders en alle anderen van de vrolijke *LINDA*-redactie.

Antoinette (42) HEEFT TWEE ZOONS.
TWEE JAAR GELEDEN VERLIET HAAR MAN HAAR
VOOR EEN MEISJE VAN TWEEËNTWINTIG.

Ik herinner me dat ik hem voor het eerst ontmoette, hij droeg een spijkerbroek en een sweater, hij had iets zorgeloos over zich, iets aangenaams waarmee ik me onmiddellijk verbonden voelde. Ik dacht: dit is hem. En eerlijk gezegd heb ik dat twintig jaar lang gedacht. Wij waren zo'n stel waarvan iedereen wist dat het voor altijd was, altijd samen, weinig ruzie. Ik kom uit een warm nest, daar benijdde hij me om. Zijn vader had als architect een vrij beroep waarvoor het huise-lijk leven moest wijken. Heel anders dan in ons gezin, waar onvoorwaardelijk van mij gehouden werd. Ik weet nog goed dat hij vaak zei: 'Zo'n gezin als waar jij uit komt, zo wil ik het ook met onze kinderen.'

We kochten een boerderij en hadden het heerlijk. Iedere zaterdag deden we boodschappen op de brommer, ik voorop, en dan zeiden we tegen elkaar: 'Als we dit kunnen, met zo weinig tevreden, dan kunnen we de hele wereld aan.' Er zat zo'n krat op de bagagedrager, van Blokker, daar stopten we onze inkopen in.

De kentering kwam toen hij een eigen sportschool begon. Langzaam maar zeker werd hij het leven in ge-

zogen dat hij altijd gehaat had, wat hij zijn vader altijd zo kwalijk had genomen. Een leven van keihard werken, en weinig oog voor wat er om hem heen gebeurde. We hadden de afspraak dat hij 's ochtends en 's avonds in de sportschool zou zijn, zodat hij 's middags met onze jongens kon doorbrengen, maar op het laatst kwam hij om zes uur 's avonds thuis en vertrok anderhalf uur later.

Toen in 2003 onze jongste zoon werd geboren, waren we al geen eenheid meer, maar zaten we blind ieder op ons eiland. De taken waren zo pijnlijk scherp verdeeld, dat we elkaar nauwelijks meer zagen. Hij werkte, ik deed de kinderen, en wanneer ik me zorgen maakte, klaagde dat we uit elkaar groeiden, beloofde hij beterschap. Het bondgenootschap dat ons al die jaren onkwetsbaar had gemaakt, maakte plaats voor een machtsstrijd: wie is de baas. Kreeg ik mijn zin, en zou hij meer tijd doorbrengen met zijn gezin, het gezin dat hij nota bene altijd als zijn ideaal had uitgeroepen, of deed hij er nog een tandje bij? We kregen steeds vaker ruzie. Ik hield me op de been met de belofte dat het heus goed kwam, dat er binnenkort meer rust zou komen.

We waren met vakantie in Spanje, het was inmiddels drie jaar later, en op weg naar de camping kregen we al enorme ruzie. De nachten erop lag ik te slapen in de tent, terwijl hij wegsloop naar het terras van de camping. Ik had een keelontsteking. Van de plaatselijke apotheek had ik een paardenmiddel gekregen,

dus ik lag knock-out. Geen idee hoeveel nachten het duurde voor ik merkte dat hij niet zomaar naar de wc was. Zo'n ontdekking begint met een slaperig, verbaasd, maar nog niet verontrust tasten in bed: hij is weg. Pas na een paar nachten, nadat ik telkens opnieuw in slaap was gevallen, opnieuw was ontwaakt zonder hem naast me te voelen, ging ik op onderzoek uit en trof hem halverwege het terrein, tussen de scheerlijnen en de haringen, op de terugweg.

'O, hoi,' zei hij. 'O, hoi?' antwoordde ik. 'Ik had zin in een biertje,' zei hij weer. Achteraf bleek dat hij de laatste vier avonden van die vakantie bij die muts van 22 jaar oud had gezeten. Wist ik veel. Ik geloofde nog steeds, tegen beter weten in, in onze twee-eenheid, ik dacht nog altijd: ieder huwelijk heeft wel eens wat, het komt wel goed. Er was iets, dat was duidelijk, iets wat uitgepraat moest worden, maar dit had ik niet verwacht. Dus toen hij terug van vakantie wat stil was en ik een beetje provocerend zei: 'Nou, zeg het nou maar,' en hij toegaf een verhouding te hebben met die jonge muts, en wilde scheiden, viel ik van mijn stoel van verbazing.

Twintig jaar, ons hele leven met zijn tweeën, de toekomst van onze twee kinderen, de strijd die we hebben gevoerd toen de jongste een paar weken na zijn geboorte ziek werd, ons ideaal, de boerderij, alles werd beroofd van zijn betekenis, omdat hij een meisje dat hij vier dagen kende, belangrijker vond. Was hij gek geworden? Vier dagen! *Papa is verliefd op iemand*

anders. Verraad was het. Ik voelde me alleen, in de steek gelaten. In de herfstvakantie vertrok hij naar het Oostblokland waar ze woonde, om 'uit te zoeken wat hij voor haar voelde'. Met kerst ging hij ook naar haar toe. Ik bleef achter, met de kransjes en de kinderen. Aanvankelijk koos hij na thuiskomst voor mij, maar hij hield zich niet aan de afspraak, zag haar stiekem, en toen heb ik de beslissing genomen. Ik zei: 'Ik ga nu de deur uit en als ik over twee uur terugkom, en je bent er nog, kies je voor mij, en zie je haar nooit meer. Als je weg bent, is dat voorgoed.' Ik voelde me losgescheurd, vervreemd van het liefste wat ik had. Vervreemding is nog erger dan een daadwerkelijke breuk.

Toen ik thuiskwam en hij weg was, zakte ik weg. Maandenlang heb ik me gevoeld alsof ik in elkaar geslagen was. Ik kwam amper de dag door. 'Raad eens hoeveel ik van je houd,' hadden we in onze goeie dagen tegen elkaar gezegd, en maandenlang heb ik nog gehoopt dat hij terugkwam.

Nu ben ik twee jaar verder. De boerderij is verkocht, ik heb mijn huis met mijn zonen. Meteen nadat duidelijk werd dat hij niet meer terugkwam, dat ik moest toegeven dat ik me vergist had in de man die ik voor mijn grote liefde had gehouden, ben ik in therapie gegaan. Mijn leven heb ik nu op orde, ik ben blij met de overzichtelijkheid ervan, met de orde, met de rust. Nooit hoef ik meer mijn oren te spitsen of ik zijn auto de straat in hoor rijden. Hij komt niet meer. Ik ben alleen, en dat begint me steeds meer te bevallen.

Vroeger wrong ik me in allerlei bochten en hield ik me voor dat we samen waren, maar eigenlijk kwam het erop neer dat ik alles wat ik nu alleen doe, ook toen al alleen deed. Ik wilde zo graag een gelukkig gezin, ik bleef maar trekken aan een dood paard. Ik bleef maar roepen op zondagochtend: ‘Schat, waar blijf je nou, we zouden toch met zijn vieren ontbijten?’

Na twee jaar is alleen zijn geen last meer maar een opluchting. Ik heb altijd geweten dat ik het best in mijn eentje kan. Nu is het bewijs geleverd. Ik heb weer een baantje, ik werk een paar dagen per week in een winkel met kinderkleding. In mijn eentje, met mijn twee jongens heb ik het best naar mijn zin. Mijn grote liefde, ik hoef hem niet meer.

Inge (37) IS ACCOUNTANT EN MOEDER VAN TWEE KINDEREN. DRIE JAAR GELEDEN BETRAPTE ZE HAAR MAN MET HAAR BESTE VRIENDIN.

Het wonderlijke is dat ik het allemaal lang van tevoren heb zien aankomen en me toch heb laten verrassen. Al tijdens mijn huwelijksreis merkte ik dat hij liever in de kroeg zat met een man met wie hij haastig vriendschap had gesloten, dan met mij in bed lag. Ik heb hem gelaten. Ik heb gedacht: je ontvangt geen liefde door het af te dwingen. Laat hem gaan, hij verliest zijn wilde haren vanzelf wel, de onrust verdwijnt met de jaren. Liever in mijn eentje voor de kinderen zorgen, liever alleen onze wel erg matineuze baby verzorgen, dan telkens ruziemaken over de taakverdeling, liever saai worden gevonden wanneer ik weer eens met een boek op de bank lag, dan de verschillen die als een splijtzwam tussen ons in groeiden, onder ogen zien.

Toen kwam de skivakantie. Het was drie jaar geleden. Samen met mijn beste vriendin en haar man gingen we op reis. We hadden een mooie villa gehuurd, alles erop en eraan. Tijdens de eerste nacht werd mijn dochter wakker en vroeg om een glas water. Ik ging eruit, het was halfdrie, de keuken was op de begane grond, wij sliepen op de benedenverdieping. Ik herin-